

**Л.В. Чижевська, д.е.н., проф.
І.Р. Поліщук, к.е.н., доц.
С.С. Сарган, магістрант**

Державний університет «Житомирська політехніка»

Облікова політика як інструмент управління фінансовими результатами підприємства

Встановлено, що основними факторами, що впливають на вибір облікової політики, є: форма власності, вид підприємства, його підпорядкованість, вид економічної діяльності, чисельність персоналу; розмір підприємства, система оподаткування, формат фінансової звітності (повна чи спрощена); форма ведення та організації бухгалтерського обліку; стратегія розвитку підприємства; структура собівартості (зарплатомістка, матеріаломістка, амортизаційномістка тощо); сезонний чи несезонний характер виду діяльності; порядок ціноутворення, рівень конкуренції та ступінь унікальності продукту діяльності; стан корпоративного управління та рівні відповідальності перед власниками підприємства; система мотивації персоналу; екологічна відповідальність перед суспільством.

Удосконалено класифікацію облікової політики для цілей аналізу та аудиту за такими ознаками: залежно від рівня нормативного регулювання; залежно від звітності, що складається на її основі; залежно від строку дії; залежно від ризиків викривлення фінансової звітності внаслідок застосування професійного судження; залежно від впливу на фінансовий стан.

Встановлено, що розробка робочого плану рахунків з врахуванням розрізів аналітики, необхідних для складання фінансової, податкової, статистичної, управлінської звітності, Звіту про управління, дозволить сформувати цілісну систему бухгалтерського обліку, що відображає взаємозв'язки між окремими показниками різних звітностей, що посилять ефективність системи внутрішнього контролю на підприємствах і зменшить ризики викривлень відображеного фінансового стану на макро- і мікрорівнях.

Обґрунтовано, що відповідність чинному законодавству застосованої облікової політики характеризується оцінкою об'єктів та їх відображенням на рахунках обліку відповідно до їх призначення та виду діяльності, достовірністю звітності, складеної на її основі, що забезпечує повноту відображення всіх операцій та визначення фінансових результатів, достовірну оцінку ефективності видів діяльності відповідно до продуктивності здійснених витрат, рентабельності та руху грошових коштів

Ключові слова: звітність; фальсифікація; достовірність; облікова політика; фінансові результати.

Актуальність проблеми. Облікова політика підприємства безпосередньо характеризує обрану стратегію розвитку підприємства та шляхи її досягнення. В ринкових умовах на кожному підприємстві в будь-який момент може виникнути ситуація, пов'язана з необхідністю прийняти рішення щодо вибору одного з наявних альтернативних варіантів ведення обліку або розробки способу обліку для нової операції чи нового об'єкта, облікова політика якого не регламентована чітко чинним законодавством. Професійне судження бухгалтера може спричинити ризики фальсифікації фінансової звітності відповідно до МСФЗ внаслідок застосування облікової політики на підприємстві.

При розробці Положення про облікову політику враховуються особливості технологічного процесу щодо використання необоротних і оборотних активів, розподіл загальноновиробничих витрат на собівартість окремих видів продукції, кондиційність результатів виробництва, методи обліку розподілу витрат і доходів між звітними періодами, мінімальний обсяг грошових коштів, необхідний для виконання зобов'язань за звітний період, та контроль платіжної дисципліни щодо обсягів реалізації для його досягнення.

Щодо управління фінансовими результатами, то важливу роль відіграють інструменти зменшення відображених у фінансовій звітності понесених витрат, їх продуктивність, співвідношення між доходами та витратами в розрізі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Кожну здійснену господарську операцію слід розглядати з точки зору впливу на обсяги виробництва та реалізації, структуру необоротних і оборотних активів, використання власних чи залучених джерел фінансування, операційний і фінансовий цикл, ліквідність та платоспроможність, економію та перевитрачання різноманітних ресурсів, що визначають рівень собівартості і в подальшому впливають на рентабельність. З огляду на те, що основними контрагентами підприємства є працівники і акціонери підприємства, покупці і постачальники, дослідження потребують альтернативні підходи до побудови облікової політики, що гарантують виконання зобов'язань перед цими суб'єктами.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням особливостей формування облікової політики та виявленням недолікам у чинних Положеннях про облікову політику вітчизняних підприємств присвятили праці вітчизняні вчені: О.В. Карпачова [3], Т.В. Косташ [5], О.А. Зоріна, О.В. Петраковська, О.А. Юрченко [1], С.Я. Зубілевич [2].

Косташ Т.В. окреслено недоліки, притаманні сучасним обліковим політикам вітчизняних підприємств: формальний підхід; Наказ про облікову політику не структурований; наведений неповний перелік елементів щодо окремих об'єктів обліку; невідповідність між відображеними методами та методами, що використовуються на практиці; не розкрито або особливо не виділено попередні облікові оцінки; максимальне наближення бухгалтерського та податкового обліку; немає елементів облікової політики для цілей оподаткування; не визначені альтернативні елементи за окремими податками, зборами та обов'язковими платежами; елементи облікової політики формуються без належної оцінки наслідків для оподаткування підприємства; відсутність посилення на норми чинного законодавства; вказування конкретних прізвищ в обліковій політиці; відображення кореспонденцій [5, с. 137]. Здебільшого окреслені недоліки пов'язані з недостатнім відображенням альтернативних варіантів щодо податкових розрахунків, не зазначено проблеми узгодженості підходів облікової політики за МСФЗ і П(С)БО в Положенні про облікову політику.

Карпачова О.В. наголошує на тому, що не можна застосовувати процедури і методи аудиту облікової політики за національними стандартами для аудиту облікової політики, складеної відповідно до вимог міжнародних стандартів. Міжнародні стандарти мають свої вимоги до складання облікової політики, а це значить, що облікова політика має свій базис інформаційного забезпечення для аудитора [3, с. 71]. Автором акцентовано увагу, що в процесі перевірки відбувається не тільки з'ясування відповідності застосованої облікової політики міжнародним стандартам фінансової звітності, а й оцінка врахування особливостей технологічного процесу та виду економічної діяльності.

Зубілевич С.Я. розглядає варіанти облікової політики підприємства при переході на МСФЗ 15 та їх вплив на примітки, причому розкриває повний та модифікований ретроспективний підходи [2, с. 83–84]. Практичне значення мають окреслені автором елементи облікової політики щодо доходу та пов'язаних з ним активів і зобов'язань.

Зоріна О.А., Петраковська О.В., Юрченко О.А. розкривають вплив облікової політики на фінансову звітність [1]. Поза увагою авторів залишилися питання розподілу прибутку, формування та використання резервного капіталу, методи обліку витрат та доходів майбутніх періодів.

Незважаючи на вагомий внесок зазначених вище науковців, залишаються не достатньо дослідженими такі питання: класифікація облікової політики для цілей аналізу та аудиту; фактори, що впливають на формування облікової політики підприємства, а також порядок розкриття майнових інтересів у Положенні про облікову політику щодо основних контрагентів підприємства (персоналу, покупців, постачальників, акціонерів).

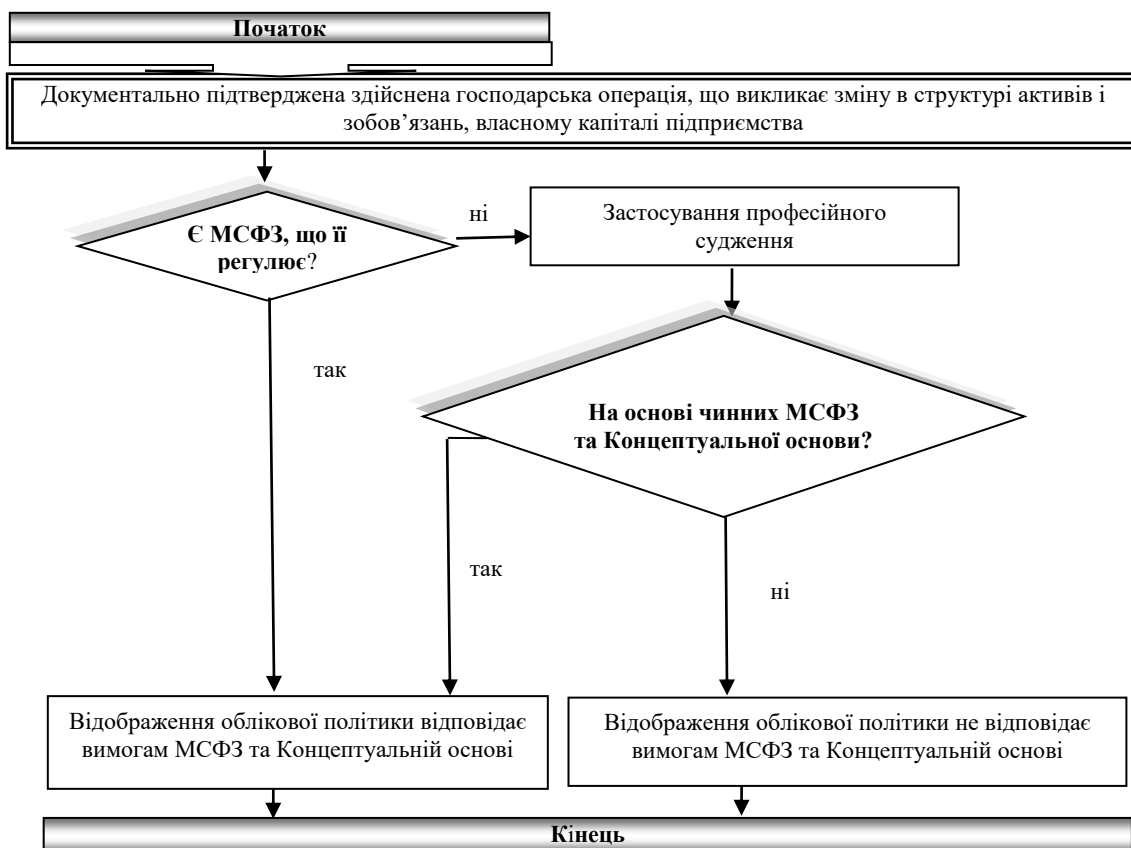
Метою дослідження є удосконалення класифікації облікової політики для цілей аналізу й аудиту та встановлення можливих результатів впровадження облікової політики на майнові інтереси та фінансовий стан основних контрагентів підприємства.

Викладення основного матеріалу. Визначення поняття «облікова політика» регламентовано низкою нормативно-правових актів міжнародного та національного законодавства. Відповідно до п. 5 МСБО (IAS) 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» облікові політики – конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності [7].

Облікова політика є елементом системи організації бухгалтерського обліку на підприємстві відповідно до Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства [6]. Вважаємо, що облікова політика підприємства – сукупність прийомів, способів і процедур організації та ведення бухгалтерського обліку відповідно до вимог чинного законодавства підприємства залежно від розміру та виду діяльності з метою захисту інтересів його власників.

Існують ризики фальсифікації фінансової звітності через незастосування вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності або неправильного їх трактування чи формального застосування.

На рисунку 1. наведено порядок застосування облікової політики щодо здійснених господарських операцій, щодо яких наявна або відсутня регламентація МСФЗ для виявлення фальсифікації фінансової звітності.

Джерело: побудовано на основі [4, 7]

Рис. 1. Алгоритм застосування облікової політики щодо здійснених господарських операцій, щодо яких наявна або відсутня регламентація МСФЗ для виявлення фальсифікації фінансової звітності

Застосування алгоритму підтверджує відповідальність бухгалтера за дотримання чинного законодавства при складанні звітності, застосовуючи професійне судження.

Фальсифікація фінансової звітності має такі характерні риси: навмисний характер, нестандартні зміни в обсягах здійснених операцій; зазвичай охоплює злочинні дії декількох суб'єктів; може бути на різних етапах обробки облікових даних.

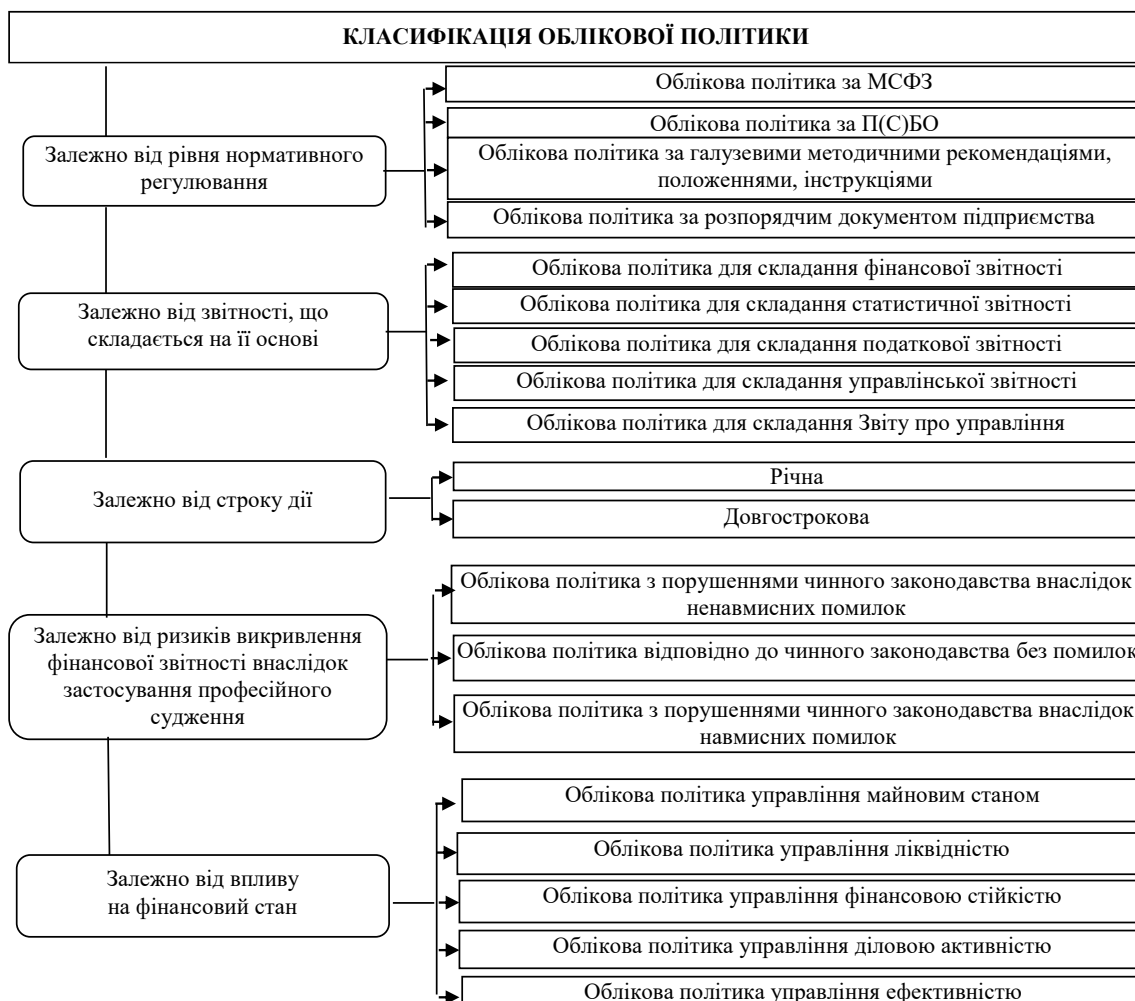
Особливу увагу з точки зору впливу на застосування підприємством основних положень облікової політики та змістовного наповнення для подальшого оприлюднення Звіту про управління слід зосередити на принципі відносної повноти.

Відносна повнота характеризує, що обсяг інформації, що обліковується, залежить від стратегії підприємства та цілей бухгалтера для її досягнення. З огляду на це, вплив на вибір з альтернативних варіантів та застосування обраних методів обліку як основних елементів облікової політики за видами активів, власного і залученого капіталу, витрат і доходів прямо вказує на обрану стратегію і відношення підприємства з основними контрагентами (акціонерами, споживачами продукції, підприємствами, що здійснюють постачання необхідного обсягу основних засобів, нематеріальних активів, структури виробничих запасів для запуску і виконання функцій технологічного процесу).

Причому стратегія може бути зосереджена на налагодженні взаємовідносин з акціонерами (забезпечуючи максимальні виплати належної суми дивідендів і надаючи їм можливість приймати управлінські рішення щодо подальшого розподілу ресурсів на наступні звітні періоди для беззбиткового функціонування підприємства), споживачами продукції (стабільна репутація підприємства щодо якості продукції, налагодження діючих знижок, умов та способів оплати, регулювання вартості доставки товарів), постачальниками (своєчасність поставок високотехнологічного обладнання, виробничих запасів і повнота оплати за надані товарно-матеріальні цінності і послуги), персоналом (створення умов праці, матеріальне забезпечення та соціальні гарантії, привабливіші, ніж у конкурентів для результативності виконаних завдань). Обрана стратегія, спрямована на налагодження функціонування всіх бізнес-процесів технологічного процесу, може бути успішно реалізована в разі ефективних взаємовідносин з акціонерами, клієнтами, постачальниками та працівниками підприємства.

Відсутність єдиного підходу до класифікації облікової політики зумовлює необхідність її розробки для формування єдиної інформаційної системи бухгалтерського обліку для формування показників звітів

для ефективного управління фінансовим станом у довгостроковій і короткостроковій перспективі. Тому доцільно застосовувати класифікацію облікової політики для цілей аналізу та аудиту за такими ознаками: залежно від рівня нормативного регулювання; залежно від звітності, що складається на її основі; залежно від строку дії; залежно від ризиків викривлення фінансової звітності внаслідок застосування професійного судження; залежно від впливу на фінансовий стан (рис. 2).

Джерело: власна розробка

Рис. 2. Класифікація облікової політики для цілей аналізу та аудиту

Облікова політика для складання фінансової звітності, зокрема Балансу (Звіту про фінансовий стан) та Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), регламентує способи оцінки при надходженні та вибутті необоротних активів та запасів, методи нарахування амортизації необоротних активів, порядок проведення переоцінки та її вплив на структуру власного капіталу, облік формування та використання забезпечень та резерву сумнівних боргів, формування собівартості та розподіл загальнопромислових витрат; класифікацію витрат та доходів майбутніх періодів і порядок обліку їх формування та розподілу між звітними періодами. Облікова політика для складання Звіту про рух грошових коштів регламентує прямий або непрямий спосіб складання такого звіту. Облікова політика для складання Звіту про власний капітал регламентує галузеві особливості щодо структури власного капіталу, напрями та пропорції розподілу прибутку, формування або неформування резервного капіталу, проведення або не проведення переоцінки. Обов'язковими складовими власного капіталу мають бути зареєстрований (пайовий) капітал і нерозподілений прибуток.

Отже, відповідно до запропонованої класифікації облікової політики важливе значення має дотримання чинного законодавства при розробці та практичному впровадженні Положення про облікову політику з метою уникнення застосування способів і прийомів відображення в обліку господарських операцій, що призведуть до суттєвих викривлень фінансової звітності, що можуть мати ознаки фальсифікації і є порушеннями чинного законодавства.

Розробка робочого плану рахунків з врахуванням розрізів аналітики, необхідних для складання фінансової, податкової, статистичної, управлінської звітності, Звіту про управління, дозволить сформувати цілісну систему бухгалтерського обліку, що відображає взаємозв'язки між окремими показниками різних звітностей, що посилять ефективність системи внутрішнього контролю на підприємствах і зменшить ризики викривлень відображеного фінансового стану на макро- і мікрорівнях.

Відповідність чинному законодавству застосованої облікової політики характеризується оцінкою об'єктів та їх відображенням на рахунках обліку відповідно до їх призначення та виду діяльності, достовірністю звітності, складеної на її основі, що забезпечує повноту відображення всіх операцій та визначення фінансових результатів, достовірну оцінку ефективності видів діяльності відповідно до продуктивності здійснених витрат, рентабельності та руху грошових коштів.

Накази про облікову політику діючих підприємств характеризуються вказівкою лише порядку оцінки, класифікації та методів амортизації основних засобів та нематеріальних активів, методів списання запасів, не розкритими залишаються механізми обліку резервів, документальне підтвердження підстави проведення переоцінки та строки списання дооцінки на чистий прибуток, напрями та пропорції розподілу прибутку, механізм оновлення основного капіталу за рахунок власних джерел фінансування, розподіл загальнопромислових витрат, розмежування операцій для податкових розрахунків з веденням відповідного аналітичного обліку.

Вважаємо за доцільне визначити основні фактори, що впливають на вибір облікової політики, а саме: 1) форма власності, вид підприємства, його підпорядкованість, вид економічної діяльності, чисельність персоналу; 2) розмір підприємства, система оподаткування, формат фінансової звітності (повна чи спрощена); 3) форма ведення та організації бухгалтерського обліку; 4) стратегія розвитку підприємства; 5) структура собівартості (зарплатомістка, матеріаломістка, амортизаційномістка тощо); 6) сезонний чи несезонний характер виду діяльності; 7) порядок ціноутворення, рівень конкуренції та ступінь унікальності продукту діяльності; 8) стан корпоративного управління та рівні відповідальності перед власниками підприємства; 9) система мотивації персоналу; 10) екологічна відповідальність перед суспільством.

Розглянемо результати впровадження окремих елементів облікової політики на майнові інтереси та фінансовий стан основних контрагентів підприємства:

1. Критерії розмежування основних засобів та інших необоротних активів дозволяють працівникам обрати напрям використання об'єкта, визначити продуктивність витрат на їх обслуговування;

2. Переоцінка необоротних активів та періодичність зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку впливає на інвестиційну привабливість підприємства, цінову політику для клієнтів, на розмір чистого прибутку, а отже і на розмір належних дивідендів акціонерам;

3. Розподіл прибутку за відповідними напрямками: дивіденди, преміювання, розвиток виробництва, соціальна, благодійна, екологічна відповідальність вплине на доходи персоналу, акціонерів підприємства, змінить обсяги замовлень за обсягами та якістю у постачальників необоротних і оборотних активів; надавачів робіт, послуг;

4. Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) визначає структуру собівартості, елементи, що займають найбільшу та найменшу питому вагу. Причому в разі домінування матеріальних витрат собівартість можна вважати матеріаломісткою і це буде зумовлювати більші обсяги замовлень у постачальників для виконання технологічного процесу. Якщо найбільшу питому вагу займає заробітна плата, то це свідчить про високий рівень заробітної плати працівників, задіяних у технологічному процесі, і собівартість є зарплатомісткою. В разі домінування амортизаційних відрахувань можна стверджувати про використання основних засобів великої вартості, що визначає амортизаційномістку собівартість і необхідність посилення договірної політики з постачальниками;

5. Спосіб складання звіту про рух грошових коштів (прямий, непрямий) надає інформацію про наявність або відсутність заборгованості перед працівниками, акціонерами (засновниками, учасниками), клієнтами (покупцями, замовниками), постачальниками;

6. Метод обчислення резерву сумнівних боргів дозволяє своєчасно виявляти потенційних боржників та мінімізувати ризики погіршення платіжної дисципліни клієнтів;

7. Порядок формування та використання резервного капіталу гарантує майнові права акціонерів щодо виплати дивідендів;

8. Кількісні критерії та якісні ознаки суттєвості інформації про господарські операції, події та статті фінансової звітності впливають на фінансовий результат, та їх дотримання може підтверджувати відсутність маніпуляцій при складанні фінансової звітності;

9. База розподілу загальнопромислових витрат впливає на розмір собівартості окремих видів продукції та ціну для клієнтів;

10. Методи амортизації основних засобів, нематеріальних активів, інших необоротних матеріальних активів демонструють амортизаційну політику підприємства, що може свідчити про готовність підприємства відображати результати фактичного використання об'єкта, що створює можливості

формування дієвої інформаційної бази про рівень експлуатації та необхідну швидкість їх оновлення для збереження очікуваних виробничих потужностей;

11. Облік витрат і доходів майбутніх періодів. Впливає на облік нарахування заробітної плати працівників, задіяних у цих бізнес-процесах; визначення фінансового результату, а отже нарахування дивідендів акціонерам. Для постачальників можуть змінитися розміри замовлень та їх розподіл між звітними періодами, а для клієнтів можуть коливатися ціни на результати технологічного процесу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Під час дослідження облікової політики як інструменту управління фінансовими результатами підприємства з'ясовано:

1. Облікова політика в ринкових умовах призначена забезпечити підприємство альтернативними методами ведення обліку окремих об'єктів з огляду на специфіку здійснюваного виду економічної діяльності та масштаби технологічного процесу;

2. Визначено, що основними факторами, що визначають вибір елементів облікової політики, є: 1) форма власності, вид підприємства, його підпорядкованість, вид економічної діяльності, чисельність персоналу; 2) розмір підприємства, система оподаткування, формат фінансової звітності (повна чи спрощена); 3) форма ведення та організації бухгалтерського обліку; 4) стратегія розвитку підприємства; 5) структура собівартості (зарплатомістка, матеріаломістка, амортизаційномістка тощо); 6) сезонний чи несезонний характер виду діяльності; 7) порядок ціноутворення, рівень конкуренції та ступінь унікальності продукту діяльності; 8) стан корпоративного управління та рівні відповідальності перед власниками підприємства; 9) система мотивації персоналу; 10) екологічна відповідальність перед суспільством;

3. Для цілей аналізу та аудиту запропоновано застосовувати класифікацію облікової політики за такими ознаками: залежно від рівня нормативного регулювання; залежно від звітності, що складається на її основі; залежно від строку дії; залежно від ризиків викривлення фінансової звітності внаслідок застосування професійного судження; залежно від впливу на фінансовий стан. Удосконалення змісту Положення про облікову політику відповідно до розробленої класифікації дозволить зменшити ризики фальсифікації звітності на макро- і мікрорівнях при відображенні фінансового стану підприємства;

4. Обґрунтовано взаємозв'язок між майновими інтересами основних контрагентів, закріпленими в Положенні про облікову політику, стратегією розвитку підприємства і умовами безперервності діяльності підприємства.

Перспективами подальших досліджень є формалізація вартісного вираження застосування того чи іншого елемента облікової політики.

Список використаної літератури:

1. Зоріна О.А. Вплив облікової політики на фінансову звітність підприємства / О.А. Зоріна, О.В. Петраковська, О.А. Юрченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2021. – № 11. – С. 51–60 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2021_11_8.
2. Зубілевич С.Я. Формування та розкриття облікової політики за МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» / С.Я. Зубілевич // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. : Економічні науки. – 2018. – Вип. 3. – С. 78–90 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuvgrp_ekon_2018_3_10.
3. Карпачова О.В. Облікова політика за МСФЗ як інформаційне забезпечення аудитора / О.В. Карпачова // Вісник Університету банківської справи. – 2020. – № 2. – С. 69–73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2020_2_11.
4. Концептуальна основа фінансової звітності від 01.09.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text.
5. Косташи Т.В. Формування облікової політики за МСФЗ як стимул ефективного розвитку підприємства / Т.В. Косташи // Молодий вчений. – 2018. – № 4 (1). – С. 134–138 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4\(1\)_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4(1)_34).
6. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджено Наказом Міністерства фінансів України 27.06.2013 р. № 635 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>.
7. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки: МСБО (IAS) 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_020.

References:

1. Zorina, O.A., Petrakovska, O.V. and Jurchenko, O.A. (2021), «Vplyv oblikovoi' polityky na finansovu zvitnist' pidpryjemstva», *Formuvannja rynkovyh vidnosyn v Ukraini*, No. 11, pp. 51–60, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2021_11_8
2. Zubilevych, S.Ja. (2018), «Formuvannja ta rozkryttja oblikovoi' polityky za MSFZ 15 "Dohid vid dogovoriv z klijentamy"», *Visnyk Nacional'nogo universytetu vodnogo gospodarstva ta pryrodokorystuvannja*, Ser. *Ekonomichni nauky*, Issue 3, pp. 78–90, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuvgrp_ekon_2018_3_10

3. Karpachova, O.V. (2020), «Oblikova polityka za MSFZ jak informacijne zabezpechennja audytora», *Visnyk Universytetu bankivs'koi spravy*, No. 2, pp. 69–73, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2020_2_11
4. VRU (2010), *Konceptual'na osnova finansovoi' zvitnosti vid 01.09.*, [Online], available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text
5. Kostash, T.V. (2018), «Formuvannja oblikovoi' polityky za MSFZ jak stymul efektyvnoho rozvytku pidpryjemstva», *Molodyj vchenyj*, No. 4 (1), pp. 134–138, [Online], available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4\(1\)_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4(1)_34)
6. MFU (2013), *Metodychni rekomendacii' shhodo oblikovoi' polityky pidpryjemstva*, zatverdzheno Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy 27.06., No. 635, [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>
7. VRU, *Oblikovi polityky, zminy v oblikovyh ocinkah ta pomylky*, MSBO (IAS) 8 [Online], available at: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_020

Чижевська Людмила Віталіївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0002-0361-3529>.

Наукові інтереси:

- міжнародні стандарти фінансової звітності;
- фінансовий облік;
- професійна етика бухгалтера.

Поліщук Ірина Романівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0002-6074-6627>.

Наукові інтереси:

- методологія стратегічного аналізу;
- обліково-аналітичне забезпечення складання інтегрованої звітності;
- облікове забезпечення розвідки та оцінки запасів корисних копалин.

Сарган Світлана Сергіївна – магістрант 2 курсу спеціальності 071 «Облік і оподаткування» Державного університету «Житомирська політехніка».

Наукові інтереси:

- етапи формування облікової політики при складанні фінансової звітності за МСФЗ;
- ризики фальсифікації фінансової звітності.

Chyzhevska L.V., Polishchuk I.R., Sarhan S.S.

Accounting policy as a tool for management of the financial results of the enterprise

It was established that the main factors influencing the choice of accounting policy are the following: ownership, type of enterprise, its subordination, type of economic activity, number of personnel; the size of the enterprise, the taxation system, the format of financial statements (full or simplified); form of accounting management and organization; enterprise development strategy; cost structure (wage cost, material cost, depreciation cost, etc.); seasonal or non-seasonal nature of the type of activity; pricing procedure, level of competition and degree of uniqueness of the activity product; the state of corporate governance and levels of responsibility to the owners of the enterprise; personnel motivation system; environmental responsibility to society.

The classification of the accounting policy for the purposes of analysis and audit has been improved according to the following characteristics: depending on the level of regulatory regulation; depending on the reporting based on it; depending on the term of validity; depending on the risks of distortion of financial statements due to the application of professional judgment; depending on the impact on the financial situation.

It has been established that the development of a working plan of accounts taking into consideration the analysis sections necessary for the preparation of financial, tax, statistical, management reporting, and the Management Report will allow the formation of an integrated accounting system that reflects the interrelationships between individual indicators of various reports, which will strengthen the effectiveness of the system of internal control at enterprises and will reduce the risks of distortions of the reflected financial condition at the macro and micro levels.

It is substantiated that compliance with the current legislation of the applied accounting policy is characterized by the assessment of objects and their reflection on the accounts in accordance with their purpose and type of activity, the reliability of the reporting compiled on its basis, which ensures the completeness of the display of all operations and the determination of financial results and a reliable assessment of efficiency types of activities in accordance with the productivity of expenses, profitability and cash flow.

Keywords: reporting; falsification; reliability; accounting policy; financial results.

Стаття надійшла до редакції 27.09.2022.